

nemzetközi szövetsége az IFLA, és a kiadók nemzetközi társulata, az IPA közös csoportot létesített azzal a megbízással, hogy dolgozzák fel a mindkét egyesület érdekét szolgáló ügyeket. A csoport megegyezett közös küldetésük témájában: „Javítani kell a könyvtárak és kiadók kapcsolatát az egész világon, együttes kezdeményezések, folytatódó párbeszéd és kommunikáció révén.” Ez az elhatározás annak a következménye, hogy a technika mindkét felet erősen befolyásolja.

A csoport tervbe vette, hogy megosztja információit a kifejezés szabadságáról; kölcsönösen támogatja egymás erőfeszítéseit, hogy a könyvekre és elektronikus publikációkra kivetett áfakulcsokat csökkentse; tapasztalatokat cseréljen az elektronikus publikációk áráról és archiválásáról; együttesen vesznek részt a metaadat- és digitális objektumazonosító- (DOI) tevékenységekben; véleményt cseréljen az elektronikus könyvtárközi kölcsönzésről és dokumentumküldésről. Ugyancsak tervezik, hogy közös álláspontot fejtenek ki a szerzői jogdíj kérdéseiben.

További információ e-mailen: muller@ipa-uie.org,
ross.shimmon@ifla.org

/Information World Review, 173. sz. 2001. október, p. 2./

Az USA szerzői jogi hivatalának keresőrendszere

Az USA Copyright Hivatalában új webalapú keresőrendszert helyeztek üzembe a copyrightinformációk keresésére, elsősorban kezdő és ritkán használó ügyfelek számára. A felhasználóbarát rendszerrel 1978-ig visszamenően lehet szerzői jogi rekordokat keresni a következő három kategóriában:

- Általános művek (könyvek, kották, filmek, térképek és szoftver).
- Sorozati kiadványok (magazinok, napilapok stb.).
- Speciális dokumentumok, mint pl. szerződések, licencek, végakaratok.

A szolgáltatás a Telnet alapú rendszer alternatívájaként használható.

További információ:
www.loc.gov/copyright/search

/Information Retrieval and Library Automation, 37. köt. 4. sz. 2001. p. 7./

Bookshare: digitális könyvek gyűjteménye látássérülteknek

Az Egyesült Államokban létesült szervezet, a Bookshare célja, hogy a csökkent látású és más, nyomtatott művek olvasására képtelen személyek legalisan kölcsönözhesenek digitalizált könyveket. A szervezet az USA szerzői jogi törvénye alóli kivételezés alapján lehetővé teszi a speciális formátumú könyvek reprodukálását, és a szervezet tagjai számára a terjesztést. A Bookshare kiadta első e-mail hírlevelét, és hamarosan beindítja online keresőszolgáltatását.

A szervezet elsődleges célja digitális könyvek állományának építése. Az állomány indulásakor 20 000 kötetet tartalmaz. Önkéntesek csoportjai ellenőrzik az adományozott köteteket, és készítik elő letöltésre. Ellenőrzik a címeket, szerzőket, osztályba sorolják és értékelik a könyveket. Az ilyen csoportok a szervezet webhelyén részletes információt adnak a könyvek adományozóinak, valamint azoknak a kedvelt műveknek a jegyzékét, amelyek még nincsenek az állományban.

A szerzői jogdíjtól mentes digitális könyvek az USA-ban élő látássérült vagy csökkent látású lakosoknak állnak rendelkezésükre. A szervezet tagja lehet magánszemély vagy más szervezet is. A minősített szervezetek azok, amelyek olvasnivalót nyújtanak a nyomtatott szöveget olvasni képtelen személyeknek.

További információ: www.bookshare.org,
e-mailen: info@bookshare.org

/Information Retrieval and Library Automation, 37. köt. 4. sz. 2001. p. 5./

Digitális beszélő könyv vakoknak

Az Oxford Egyetemen olyan digitális könyvet állítottak elő, amely lehetővé teszi a vak hallgatóknak és tanároknak a szövegbeli navigálást, és a szövegben egyes adatok kijelölését. A „beszélő könyv” a DAISY rendszert (Digital Audio-based Information System = digitális audioinformációs rendszer) használja. Ez lehetővé teszi, hogy maximum 22 órás navigálható audioanyagot egyetlen CD-ROM tároljon. A rendszer digitális minőségű hangot állít elő, és a szöveg az audioanyaggal szinkronizálható, ami alkalmassá teszi egy meghatározott szóra való pontos navigálásra, hogy az audioszolgáltatás a megfelelő helyen és időben

kezdődjék. A digitális audioszöveget elektronikusan is el lehet küldeni közvetlenül a használónak, vagy telefonvonalon letölthető Braille-írással nyomtatásra.

További információ: www.audiopublisher.com

/ASLIB Online and CD Notes, 14. köt. 7. sz. 2001. p. 13./

NTIS-dokumentumok keresése az interneten

Az USA Országos Műszaki Információs Szolgálat (National Technical Information Service = NTIS) új javaslatot készített az NTIS rendszerben közzétett kutatási-fejlesztési jelentések könnyebb elérésének támogatására. A javasolt internetalapú szolgáltatást elsősorban könyvtáraknak és kisvállalkozóknak ajánlják. Az új online rendszer elérhetővé teszi az NTIS állományába 1997 óta érkezett dokumentumokat az NTIS webhelyén, vagyis attól az időponttól kezdve, amikor az NTIS elkezdte a dokumentumok elektronikus tárolását. A kereshető bibliográfiai rekordok a kivonatokat tartalmazzák (a jelentések bibliográfiai adatain kívül), éppen úgy, mint a kereskedelmi online szolgáltatóknál elérhető NTIS adatbázis.

A kikeresett dokumentum egy digitális objektumazonosítót (DOI) tartalmaz, amely mind a dokumentumot előállító intézmény, mind az NTIS webhelyére mutat. A használó választhat, hogy az eredeti intézménytől, vagy az NTIS-től rendeli-e meg a teljes szöveget. Választhat a dokumentum formátuma között: papír, CD-ROM, mikrofilm.

További információ: www.ntis.gov

/Information Retrieval and Library Automation, 37. köt. 4. sz. 2001. p. 10./

Élelmiszer-ipari webhely

A Nemzetközi Élelmiszer-ipari Információs Szolgáltatás (International Food Information Service = IFIS) útjára indította az élelmiszeripar nemzetközi adatbázisának webváltozatát, a Food Science Central adatbázist. Az internetes változat az ismert és kedvelt nemzetközi élelmiszer-ipari adatbázis, az FSTA (Food Science and Technology Abstracts) nevű, 1969-ig visszamenőleg kereshető adatbázis teljes webimplementációja. Az új válto-

zat hatékony segédleteket is tartalmaz, pl. egyszerű használatú keresőinterfészt, online tezaurszt és szótárt, és heti témafigyelő szolgáltatást.

Az FSTA adatbázishoz kapcsolódik az új online mini-szemle-folyóirat, az FSTA Bulletin. Ebben a szakterület vezető kutatói által írt áttekintő minicikkek jelennek meg az ágazat különböző témáiban. A Food Science Central webhely különféle új tudományos információs termékek és szolgáltatások keverékét is kínálja. A webhelyen való regisztráció egyszerű és ingyenes, és számos információforrás korlátlan használatához nyújt lehetőséget. Ezek többek között:

- FoodInfo Online, K+F jelentéseket és cikkeket publikáló, gyakran frissített online magazin.
- Több mint 2300 ugrópontot tartalmazó adatbázis.
- A vezető élelmiszer-ipari folyóiratokban publikált kiemelkedő cikkek napi szemléje.
- Kulcsfontosságú webhelyek áttekintése.
- Az FSTA napi jelentése, amely elsősorban az új szabadalmakat, szabványokat és könyveket mutatja be.

A használók feliratkozhatnak ingyenes témafigyelő szolgáltatásra, amely az FSTA által a vezető lapokból válogatott cikkeken alapul.

További információ:

www.FoodScienceCentral.com, www.ifis.org

/ASLIB Managing Information, 8. köt. 7. sz. 2001. p. 28./

A Royal Society of Chemistry eladja a CBNB adatbázist

A brit Királyi Kémiai Társulat, a Royal Society of Chemistry eladja a Chemical Business NewsBase (CBNB) adatbázist az amerikai Engineering Information Inc. cégnek. A vegyi anyagok gyártásával és forgalmazásával foglalkozó CBNB az ipari K+F piacon jelent értékes információforrást. A kivonatokat tartalmazó, bibliográfiai jellegű adatbázist 1985-ben hozták forgalomba, és a világ kémiai, vegyipari ágazatainak üzleti és technológiai híreit, újdonságait tartalmazza. A Királyi Kémiai Társulat kiadói tevékenységét a jövőben az akadémiai kutatóközösségekre kívánja koncentrálni.

További információ: www.rsc.org

/ASLIB Online and CD Notes, 14. köt. 7. sz. 2001. p. 12./